

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VII. An in Beatis sit habitus Spei?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

possunt beati habere Spem. Confirmatur ab ali- quibus, de ratione quippe beatitudinis, est per- petua duratio, ut docet Divus Thomas 1. 2. q. 5. art. 4. & hoc sciunt beati, ergo, inquit, con- tinuatio illius, seu perpetua duratio non potest esse objectum Spei.

VII. *Dicitur multi dari jam in beatis pro- prium actum Spei circa gloriam corporis futu- ram.*

Circa beatitudinem verò corporum, Utrum ante resurrectionem sit in illis Spes talis resurre- ctionis ad gloriam: Affirmant aliqui esse in iis veram & propriam Spem: ita Suarez Tomo 1. in 3. parte, quaest. 7. art. 4. qui idem sentit de Christo quoad gloriam sui corporis, & Vasquez ibidem, Disp. 43. cap. 2. quoad actum Spei, de quo hic est sermo. Ratio potissima est, quia gloria corporis ante resurrectionem est bonum beatorum futurum à Deo, ergo est verè objectum Spei, cum non appareat quid praeterea desit, ergo circa hujusmodi objectum rectè versari poterit Spes.

VIII. *Nec certitudo futuritatis illius obstat in- quunt, pro- prium actum Spei.*

Si dicas, ideo non posse esse in beatis hujus- modi actum Spei circa dictum objectum, quia respectu beatorum deficit in illo ratio ardui, eo quòd certi sint de eà gloria futurà, cum suppo- sità beatitudine animæ, hæc necessariò sequatur, ut supra dicebamus, utpote ex naturà rei illi debità. Contra est, tum quia non obstat certitudo, ut de confirmatis in gratià diximus, unde neque Christo ex hoc capite certitudinis, etiam evidētis, negandus est actus Spei, sicut nec negatur animabus purgatorii, ut benè Vasquez ter- tià parte, quaest. 43. tum etiam quia posità bea- titudine animæ posset Deus negare eam corpori, & suspendere concursum particularem, quo liberè ad ejus resurrectionem concurrat, ergo non est ita necessariò connexa, ut nequeat separari. Quæ sententia quamvis videatur probabilis, dici tamen debet hos actus procedere à virtute Charitatis propriæ, ut postea latius declarabitur.

Ratione cer- titudinis nec confirmatis in gratià, nec anima- bus in Pur- gatorio ne- gatur Spei.

IX. *Actus quo beati cupiūt alios beati- tudinem, non est pro- prius actus Spei.*

Circa beatitudinem aliorum, supra probatum est Sectione primà, non posse esse propriè actum Spei, eo quòd objectum hujus virtutis esse ne- cessariò debeat bonum proprium: actus ergo, quibus aliis desideramus beatitudinem sunt actus Charitatis: & idem dicendum de actu, quo beati sibi cupiunt continuationem beatitudinis, si habeant hujusmodi actum, esse scilicet actum charitatis erga seiplos propter honorem Dei, ex quo motivo omnia in patrià amantur. Idem etiam de his omnibus dicendum existimo de Christo.

Operationes hujusmodi sunt actus Charitatis.

SECTIO SEPTIMA.

An in Beatis sit habitus Spei?

I. *In Beatis evacuatur plane habi- tus Spei.*

QUAMVIS nonnullos ex Theologis asseren- tes videam habitum Spei manere in patrià, ob auctoritatem tamen Sanctorum Patrum id, ut videbimus, passim negantium, dicendum non manere, sed evacuari omnino Spem in beatis etiam quoad habitum: ita Divus Thomas hic, art. 2. ad 3. ubi ait beatos in patrià non sperare gloriam viatorum per virtutem Spei, sed magis ex amore Charitatis: & ad quartum reddit rationem, cur non habeant virtutem Spei ad spe- randum gloriam corporis. Illum sequuntur Ban- nez, Aragon, & Lorca hic, d. 7. num. 2. & Caietanus 3. parte, quaest. 7. art. 4. ubi negat Christo habitum Spei (eadem verò, imo major est ratio de cæteris beatis) ad gloriam corporis

Hæc senten- tia est The- ma, & alio- rum.

sperandam, tenet Albertus Magnus, Divus Bo- naventura, quaest. 2. art. 2. & alii.

Probatur conclusio primò, & præcipuè testi- moniis Sanctorum Patrum, inprimis S. Augu- stini Tomo 3. lib. 1. de Doctrinâ Christianâ, cap. 29. ubi docet in patrià non manere Fidem & Spem: ex quo Beda in illa verba capitis 13. primæ ad Corinthios: *Nunc manent Fides, Spes, &c.* Quid, inquit, *Spes erit ibi* (in patrià scilicet) *non erit jam Spes, quando erit res, etenim ipsa spes peregrinationi necessaria est, cum venerimus in patriam, tenebimus etiam rem, & spes non erit.* Sanctus Chrysostomus Homiliâ 34. in eundem lo- cum: *Cessat, inquit, Fides & Spes, quando ad- venerint bona credita & sperata.* Divus Anselmus ibidem: *Fides cessabit, & Spes finem habebit, sola verò Charitas perseverabit.* Quibus testimoniis constat Patres hos idem ferre judicium de Fide ac de Spe, quod scilicet sicut illius habitus non manet, ita nec maneat habitus Spei. Unde hæc conclusio eisdem rationibus probari poterit, qui- bus hoc idem de Fide à nobis probatum est su- pra, Disp. 19. Sectione secundâ.

II. *Auctoritate Patrum ostenditur non dari ha- bitum Spei in Beatis.*

Item docent sancti Patres de habitu Spei in pa- triâ, quod de habitu Fidei.

Deinde probatur ex illo primæ ad Corinth. 13. vers. 13. *Nunc, id est in hac vitâ, ut communi- ter intelligitur, manent Fides, Spes, Charitas:* hæc verò major ibi dicitur, quia nunquam exci- dit, etiam si alia evacuentur, ut docent Patres citati cum Glossâ ibidem, & S. Augustino Ser- mone 53. de Tempore, ubi sic ait: *Ideo Charitas major Fide & Spe, ab Apostolo dicitur, quia illis recedentibus, ipsa sola manebit.*

III. *Hoc ipsum quoad habi- tum Spei ex sacris Literis ostenditur.*

Dices D. Paulum & Patres non de habitibus loqui, sed de actibus harum virtutum, & spe- ciatim de actu sperandi gloriam animæ, hæc enim est, quæ habetur & videtur, & ita non speratur, quæ autem non habentur, sperari possunt. Propter hoc rectè advertit Vasquez excessisse in cen- surâ Carthusianum, dum ex locis citatis dicit no- stram sententiam esse omnino certam, & de Fide.

IV. *Respondet aliqui Apo- stolum, non de habitibus loqui, sed de actibus.*

Contra tamen hanc solutionem est primò, quia absolutè & universaliter illud asserit Apo- stolus, si autem de actu tantum hoc intelligen- dum sit, verificari non posset respectu parvulo- rum, qui suscepti per baptismum habitibus ante usum rationis translati sunt ad beatitudinem: ut igitur universale sit illud dictum Divi Pauli, in parvulis saltem intelligendum erit de habitibus, cum non fuerint capaces actuum, ergo in adul- tis etiam, quia eadem est in utrisque ratio. Sec- undò, quia verbum *manet*, propriè significat donum habituale per modum permanentis, non verò per modum actus transeuntis. Deinde dicit illas tres virtutes nunc manere, Charitatem verò nunquam excidere. Quod si de actibus sit sermo, verificari in rigore propriè non potest, cum actus illarum virtutum in hac vitâ non semper manent, atque adeo nec de Charitate veri- ficari poterit, quod nunquam excidat, cum il- lius actus sæpè non existat, sed interrumpatur ac corrumpatur.

V. *Est contra, hoc enim in parvulis saltem in- telligendum est de habi- tibus.*

Aliunde ostenditur dictum illud D. Pauli non esse ac- cipendum de actibus.

Urgebis: Habitum etiam harum virtutum in hac vitâ sæpè corrumpi in peccatoribus, & infi- delibus, & tamen dicuntur manere, ergo hoc non obstante intelligendum illud est de actibus. Contra: Prædicti namque habitus in iustis, qui nunquam in Ecclesiâ deerunt, semper manent, & in eis nunquam excidit Charitas, neque in hac vitâ, neque sequente, atque ita absolutè in ri- gore verificantur verba Divi Pauli, de habitibus in hominibus iustis, eo sensu, quo in omnium sententiâ

VI. *Dicitur, ha- bitum etiam virtutum habitus sapè in hac vitâ corrumpuntur.*

sententiâ verificari debet, quod *charitas nunquam excidit*, nempe in omnibus, sed in beatis tantum, at verò si de actibus sit fermo, non possunt in rigore verba illa verificari, quod scilicet in aliquibus maneat tres illæ virtutes, & nunquam excidat Charitas.

VII.
Virtus de-
claratur
quomodo,
non de ha-
bitibus lo-
quatur Apo-
stolus.

Tertiò probatur, quia cum certum non sit utrum idem omnino actus Charitatis specie maneat in viâ & in patriâ, & tamen certum esse debeat juxta Divi Pauli sententiâ, illam eandem Charitatem, quæ in hac vitâ manet, in patriâ etiam manere, dicendum necessariò est non loqui Apostolum de actibus tantum, sed etiam de habitibus, eo vel maximè quod nomen virtutis, per se positum, habitum potius significet, quam actum. Si qui autem Patres, ut Irenæus & Tertulianus innuant interdum Spem manere in beatis, cum idem de Fide doceant, interpretandi eodem modo sunt quo de Fide, quod scilicet vel loquantur de Spe objectivâ, vel juxta vulgarem & impropiam significationem Spei.

VIII.
Obje. Beati
gloriam cor-
poris sibi spe-
rant, & glo-
riam essen-
tialem via-
toribus.

Pro contrariâ tamen sententiâ arguitur primò: sperare etenim gloriam proprii corporis, & gloriam animæ alterius non repugnat cum statu beatitudinis; ergo Beatus elicere potest aliquos actus hujus virtutis, & consequenter habebit habitum illius qui necessarius est ad actus connaturaliter eliciendos. Respondetur ex D. Thoma artic. 3. ad tertium, posse Beatos aliquo modo sperare viatoribus beatitudinem mediâ charitate, ut dixi supra, hæc enim versari potest circa objectum Spei ut circa quid materiale intuitu sui objecti formalis, propter bonitatem scilicet Dei in se, unde hoc actu Deum ut bonum suum amant, & in eo delectantur: desiderant etiam gloriam corporis, actu quo se suæque omnia propter Deum amant, non autem ex motivo Spei, ut patet etiam in viâ in viris perfectissimis, qui juxta concilium D. Bernardi non utuntur illo motivo concupiscentiæ, sed charitatis potius in amando gloriam. Unde Beati, qui à visione Dei ejusque perfectò amore nunquam desistunt, quicquid amant, in ipso & propter ipsum amant, & cupiunt, sicque non ut bonum proprium, sed ut incrementum amoris Dei.

Resp. Beatos
ex charitate
velle alii
beatitudi-
nem.

Quo affectu
sibi gloriam
corporis de-
sident.

Secundò arguitur: delectatio de Deo ut bone à nobis possessio pertinet ad virtutem Spei, sed hæc non potest haberi in viâ, cum nondum possideatur Deus; ergo est actus proprius Beatorum; ergo non solum non repugnat, sed quodammodo necessarium est aliquem Spei actum in Beatis remanere, & propter ipsum habitum. Respondeo: Quamvis perfecta delectatio, quæ de Deo viso habetur, esse nequeat nisi in patriâ, hic tamen aliqua haberi potest juxta illud Psalmi 83. v. 2. *Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum*; & Psalmo 36. v. 4. *Delectare in Domino*, &c. utraque autem hæc affectio à charitate & non à spe elicitur.

IX.
Ob. Secundo,
Gaudium de
Deo possessio
in Beatis spe-
tare ad
Spem.

Resp. Hunc
affectum in
Beatis pro-
cedere à
charitate
erga seipos.

Tertiò arguitur ex auctoritate D. Thomæ, tertia parte, quæst. 7. art. 4. dicentis Christum Dominum respectu aliquorum, quæ non possidebat Spem habuisse, juxta illud Psalm. 30. *In te Domine speravi*; ergo potest esse spes in Beatis. Respondeo D. Thomam ibi, & articulo 2. ad primum, cum dicit Christum in hac vitâ sperare potuisse gloriam proprii corporis, tantum intendere discrimen respectu aliorum Beatorum, qui non, ut ipse, suis laboribus gloriam corporis jam acquirere debent; non autem vult sanctus Doctor habuisse Christum proprium actum Spei, quod expressè illo articulo quarto negat; sed solum, inquit, ex charitate speravit gloriam proprii corporis, & beatitudinem fratrum suorum.

X.
Quo sensu
dicat 8 Tho-
mas Chri-
stum respec-
tu aliquo-
rum, qua
actu non pos-
sibat ha-
buisse Spem.

Quoad potentiam verò absolutam existimo posse Deum, si velit conservare in Beatis unâ cum visione habitum Spei. Hoc non aliter probandum est, quam quod non implicet, neque habitus Spei in sua entitate impossibilitatem ullam habeat cum visione; de facto tamen non datur ob rationes supra dictas. Addo, etiamsi admitteremus Beatos jam in cælo elicere propriè actus Spei respectu gloriæ corporis, ac Beatitudinis aliorum, non tamen dici deberet eos habere habitum Spei, ob auctoritatem Scripturæ, ac Patrum jam allatam, sed dicendum esset actus illos elici per auxilium Dei extrinsecum.

XI.
Nulla est re-
pugnancia,
quo minus
de potentia
absoluta re-
periri in Be-
atis possit
habitum Spei.

